

HandläggareLars Burman
Telefon: 08-508 28 922**Till**Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2026-05-19, p. 8

Luften i Stockholm - Årsredovisning 2025

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna redovisning av luftkvaliteten i Stockholm för år 2025

Sammanfattning

Luftkvaliteten i Stockholm har övervakats genom mätningar sedan 90-talet. flera årtionden. Eftersom utsläppen av luftföroreningar har minskat kraftigt har också luften blivit renare. Det beror bland annat på hårdare utsläppskrav på fordon och industrier, renare bränslen, elektrifiering av fordonsparken samt lokala åtgärder som till exempel miljözoner, trängselskatt och dubbdäcksförbud. Med anledning av ett nytt luftkvalitetsdirektiv med skärpta normer kommer fortsatta åtgärder krävas för att förbättra luftkvaliteten och därmed minska riskerna för hälsoeffekter av luftföroreningar.

År 2025 klarades gällande miljökvalitetsnormer till skydd för hälsa enligt luftkvalitetsförordningen (2010:477) vid alla mätstationer i staden. För kvävedioxid (NO₂) klarades även den kommande skärpta miljökvalitetsnormen samt miljökvalitetsmålet "Frisk luft". Trenden med minskade halter av NO₂ beror till största del på minskade avgasutsläpp från vägtrafiken. Men för att nå WHO:s riktvärden till skydd för hälsa krävs fortsatta åtgärder för att sänka halterna.

Även halterna av partiklar (PM10) i Stockholm har minskat. Lokala åtgärder i form av dubbdäcksförbud, dammbindning, städning av gator samt tidig sandupptagning har bidragit till detta. År 2025 klarades inte den kommande skärpta miljökvalitetsnormen för PM10 vid mätstationerna på S:t Eriksgatan och intill trafikleden E4/E20 på Lilla Essingen. Vid båda dessa mätstationer samt på Sveavägen klarades inte heller miljökvalitetsmålet "Frisk luft" för PM10.

Bakgrund

Luftföroreningarna påverkar både människors hälsa och miljön. De är kopplade till bland annat hjärt- och kärlsjukdomar och luftvägssjukdomar. För att skydda människors hälsa finns miljö kvalitetsnormer för utomhusluft, som baseras på EU-direktiv och som är rättsligt bindande. Utöver detta finns nationella miljö kvalitetsmålet ”Frisk luft” samt Världshälsoorganisationen, WHO:s hälsobaserade riktvärden till skydd för hälsa. Både miljö kvalitetsmålen och WHO:s riktvärden är strängare än dagens miljö kvalitetsnormer.

Europeiska unionens nya luftkvalitetsdirektiv (2024/2881), innehåller skärpta gränsvärden för olika luftföroreningar. EU-direktivet innebär att skärpta miljö kvalitetsnormer ska klaras från 1 januari år 2030. Nya och skarpare normvärden för framförallt kvävedioxid och partiklar innebär att arbetet med åtgärder i Stockholms stad behöver fortsätta.

Luftövervakningen i Stockholm följer EU:s luftdirektiv och svensk lagstiftning. Luftkvaliteten mäts kontinuerligt i gatunivå på Hornsgatan, Sveavägen, S:t Eriksgatan, Norrlandsgatan och Valhallavägen (inga mätningar år 2025). Staden är medlem i Östra Sveriges Luftvårdsförbund där luftkvaliteten i Stockholm mäts i urban bakgrundsmiljö i taknivå på Södermalm samt i regional bakgrundsmiljö på landsbygden utanför Norrtälje. Urbana bakgrundshalter representerar stadens allmänna luftkvalitet, medan regionala bakgrundshalter ger en bild av intransporten av luftföroreningar till Stockholmsregionen från övriga Sverige och Europa. I redovisningen av stadens mätningar inkluderas även resultat från Trafikverkets mätstation intill E4/E20 på Lilla Essingen i Stockholm.

En utförlig beskrivning av mätningar och mätstationer i staden, mätresultatet år 2025 samt trenddiagram finns att läsa i rapporten ”Luften i Stockholm år 2025”. Rapporten kan laddas ner på webbsidan: https://www.slb.nu/slb/rapporter/pdf8/slb2026_018.pdf

Halter av luftföroreningar år 2025

Kvävedioxid, NO₂

Halterna av kvävedioxid, NO₂ i staden har minskat kraftigt under de senaste tio åren. Det beror främst på minskade utsläpp av kväveoxider från fordonsparken på grund av ökad elektrifiering och minskade diesellandelar samt hårdare utsläppskrav för fordon med avgasutsläpp.

Gällande miljökvalitetsnorm för NO₂ enligt luftkvalitetsförordningen (2010:477), klarades år 2025 vid alla mätstationer i Stockholm. Även den kommande skärpta miljökvalitetsnormen för NO₂ klarades. Högst årsmedelvärde av NO₂ år 2025 uppmättes vid Trafikverkets mätstation vid trafikleden E4/E20 på Lilla Essingen och vid stadens mätstation på Hornsgatan.

År 2025 klarades miljökvalitetsmålet ”Frisk luft” för NO₂ vid alla mätstationer. Däremot klarades inte WHO:s riktvärden till skydd för hälsa.

Partiklar, PM10

Under 2000-talet har halterna av partiklar, PM10 minskat i Stockholm. Dammbindningsåtgärder och minskad användning av dubbdäck är de främsta orsakerna till att denna minskning. De minskade PM10-halterna beror även på stadens åtgärder med städning och tidig sandupptagning på många gator i innerstaden. Även minskad intransport av partiklar till Stockholm har bidragit till de lägre halterna.

Under de senaste åren ses inte lika tydliga generella förbättringar av PM10-halterna i staden utan variationer i uppmätta halter olika år beror främst på de meteorologiska förutsättningarna. Lite nederbörd och torra vägbanor under vårvintern leder till ökad uppvirvling av vägdamm och bidrar till höga PM10-halter.

Gällande miljökvalitetsnorm för partiklar, PM10 enligt luftkvalitetsförordningen (2010:477), klarades år 2025 vid alla mätstationer i staden. Den kommande skärpta miljökvalitetsnormen för PM10 klarades däremot inte vid mätstationen på S:t Eriksgatan samt intill trafikleden E4/E20 på Lilla Essingen. Högst årsmedelvärde av PM10 år 2025 uppmättes vid mätstationerna E4/E20 Lilla Essingen och Sveavägen.

Miljökvalitetsmålet ”Frisk Luft” för PM10 klarades inte år 2025 vid mätstationerna E4/E20 Lilla Essingen, Hornsgatan, Sveavägen och S:t Eriksgatan. Inte heller WHO-riktvärden till skydd för hälsa klarades år 2025.

Kolmonoxid, CO

Halterna av kolmonoxid, CO, i staden har minskat kraftigt i och med att katalytisk avgasrening blev obligatorisk på nya bilare år 1989. Störst var minskningen på 1990-talet, men halterna har fortsatt minska i takt med att fordonsparken har blivit renare.

Halterna av CO i staden är generellt sett låga, men i samband med ett årligt motorevenemang med gamla bilar med dålig avgasrening i

augusti på Sveavägen överskrids ofta gällande miljökvalitetsnorm. År 2025 klarades miljökvalitetsnormen på Sveavägen med liten marginal. Vindförhållandena under bilkortegen medförde att utsläppen fördelades jämnare i gaturummet och mätpunkterna på ömse sidor av gatan registrerade ungefär lika höga halter.

Länsstyrelsen i Stockholm, i samarbete med staden, har fastställt ett åtgärdsprogram för att komma till rätta med de temporärt höga halterna av CO på Sveavägen.

Marknära ozon, O₃

De högsta halterna av marknära ozon, O₃ i Stockholm finns i urban bakgrundsluft, dvs. i taknivå eller till exempel i parker eller andra områden som inte direkt påverkas av utsläpp från vägtrafiken. Det beror på att O₃ bryts ned av kväveoxider från bilarnas avgaser. Denna nedbrytning är som störst i trafikerade gaturum.

Den långsiktiga trenden för uppmätta årsmedelvärden av O₃ i staden är svagt ökande halter. Årsmedelvärdet 2025 var dock det lägsta sedan år 2017.

Gällande miljökvalitetsnorm för marknära ozon, O₃ till skydd för hälsa, enligt luftkvalitetsförordningen (2010:477), klarades år 2025 vid mätstationen i taknivå vid Torkel Knutssonsgatan på Södermalm (urban bakgrund). Miljökvalitetsmålet "Frisk luft" för ozon till skydd för hälsa klarades inte.

Naturvårdsverkets bedömning vad gäller ozon är att åtgärdsprogram inte är motiverat, och att åtgärder för att minska utsläppen av ozonbildande ämnen ska ske genom internationella program.

Övriga luftföroreningar

För övriga luftföroreningar som regleras i luftkvalitetsförordningen (2010:477) följs gällande miljökvalitetsnormer i staden. Det gäller halterna av svaveldioxid, SO₂, partiklar, PM_{2.5}, bensen, bens(a)pyren, bly, arsenik, kadmium och nickel.

Rapportering av mätdata

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kontroll av luftkvalitet (NFS 2019:9) har 2025 års kvalitetssäkrade mätdata samt uppgifter om datakvalitet och metadata skickats in till datavärden SMHI och till Naturvårdsverket. Inrapporterade mätdata ingår i Sveriges årliga rapportering om luftkvalitetssituationen till EU-kommissionen och går att ladda ner på <https://datavardluft.smhi.se/portal/>.

Anna Hadenius
Förvaltningschef
Miljöförvaltningen

Malin Tappefur
Avdelningschef
Miljöförvaltningen

Bilagor

1. Bildspel Luften i Stockholm 2025